

Kaynak

BALIKESİR HALKEVİ

İÇİNDEKİLER

161 — Dalton okulu	175 — Yağcılar ve Savaştepe
Mânileri
163 — 10 uncu Hicret Asrında
Balıkesir	179 — Atalar Sözü
165 — Balıkesire Dair Vesika-
lar Sular	181 — Yollar
170 — Köy gezileri	182 — Odun yığınları, Esir
173 — Kayserinin muncusu ka-
munu	183 — Köyden, Gurbet
	184 — Halkevi Faliyetleri

5 İNCİ YIL SAYI: 54

19 TEMMUZ 937

İYESİ
T. F. SILAY

KAYNAK

Yayın Direktörü
ABDİ
Agabey Oğlu

Balıkesir Halkevi Aylık Dergisi

SAYI: 54

19 . 7 . 1937

YIL: 5

Eğitim ve Öğretim Üzerinde :

Dalton Okulu

A. ZEKİ ÖKMEN

Talebenin ferdî olarak çalışmasına bil-hassa Dalton okul sisteminde fazla önem verilmektedir. Bu okul sisteminin kurucusu Amerika kadın terbiyecilerinden Helen Parkhurst tur. Fikirlerini 1920 de vatani olan Massachuröts eyaletinin Dalton şehrinde kız ve erkek çocuklardan ibaret bir ilk okulda hakikat alanına koymuştur. 1923 de büyük eseri olan Edücation Onthe Dalton Plânı çıkarmıştır. Bu zamandanberi fikirleri İngilterede ve Kolonilerinde, Hollanda, İtalya ve Rusyada tatbik edilmiş, buralardanda Çine ve Japonyaya yayılmıştır.

Bu okul esas fikirlerini talebeleri kendi işiyle mümkün olduğu kadar kendi kendine bırakmak sınıf cemaatinin herkesi müsavi yapan ve ferdiyete mani olan kuvvetleri bertaraf etmekle ifade edebiliriz. Bu sisteme sırfalıcı bir münasebet yerine talebelerden ferdî eser istiyen şahsî bir faaliyet kaim olmuştur. Burada talebenin iradesi kuvvetlenecek, mesuliyet hissesi artacaktır. Eski okul sistemin vasat talebe seviyesine uymağa cebrinden uzak olarak talebeler bizzat iş zamanına uyacaklardır. Kendisine verilen vazifelerini yapmak istediği sırayı kendi mizaç ve tema-

yülüne göre kendisi tayin edecek muhtaç olduğu kitapları ve ders vasıtalarını kendisi seçecek, kendi kuvvetlerinin derecesine göre ders zümre ve gurupları içinde aşağı, orta ve yüksek programlarının hangisini takip edeceğini kendisi kararlaştıracaktır. Bütün bunların hepsi bütün okul zamanının $\frac{2}{3}$ - $\frac{3}{4}$ ünü ferdî işe tahsis etmekle mümkün olacaktır.

Bu ferdî iş hususu ders zümreleri yerlerinde ve labratuvarlarda olacaktır. Bu suretle meselâ bir lisan, bir tarih coğrafya dershaneleri ve tabiiye laboratuvarları vardır. Küçük okullarda tabii müteaddit zümreler bir yerde toplanabilir. Okul kütüphanesinde ve ders aletleri odasında saklanan vasıtaların hepsi Dalton plânına göre ders zümreleri dershanelerine alınmalıdır.

Saatten saate bu labratuvar ve dershaneler faydalanan talebelerin bir kaynaşmasını gösterir.

Buralara sabit sıralar yerine masa ve sandalyalar konmuştur. Daha çok zümre öğretmenliği hakim olduğundan her dershanede müteaddit öğretmen, talebenin emrine amade vaziyettedir. Bu öğretmenler daimî direktif ve izahat verebilecek

durumdadır. Ferdî çalışma ile temin edilemeyecek muzik ve jimnastik gibi dersler öğleden sonraları toplu ve sınıfta yaptırılır. Sabahları iş alelâde okullardaki gibi sınıflara ayrılmış olan aynı yaştaki çocukların o günkü işi üzerinde yapılan bir konuşma ile başlar. Bu konuşmayı hazırlayıcı bir öğretmen idare eder ve nihayet onbeş dakika sonra talebeler odalarına dağılır. Bu dağılmada serbest seçim esastır; Her talebe kendi istidat ve kabiliyetine göre ayırdığı aşağı, orta ve yüksek programlardan birini seçerek işe başlar.

Yalnız yapılması istenen iş ve vazifeleri tamamen serbest değildir. Bunun için Dalton plânında çok önemli yer alan iş talimatı talebeler tarafından dikkatle takip olunur. Ve okunur. Yıl başında okul direktörü, öğretmenler kurulu ve münferit ders öğretmeleri tarafından her ders için iş talimatı hazırlanır. Bir yılı içinde yapılması istenen vazifeler on aya, aylık vazifeler dört haftalık vazifelere ayrılır. Bu talimatlarda kısaca işin ana hatları, okuyacağı kitaplar bahis ve sahife numaralarıyla, istifade edeceği resim, harita ve modeller işin yapılmasında takip edeceği noktalar gösterilir, güç mefhumlar tavazzuh ettirilir. Yapılacak resim, kroki, kabartma ve oyma gibi işler açıkça bildirilir. Sorulara cevap vermek, bir şiiri ezberlemek gibi faaliyetler tesbit edilir. Aynı zamanda bu talimatlarda vazifelerin ne kadar zamanda yapılacağı da tayin olunur her talimat talebenin ferdî kabiliyeti nazarı itibare alınarak üç çeşit olarak aşağı, orta ve yüksek

talimat olarak hazırlanır.

Bir talebe bir zümreden yüksek, diğerinden orta ve ötekisindende aşağı talimatı seçebilir. Böyle hazırlanmış bir talimatını basit bir örneğini aşağıya alıyoruz.

5 — Talimat Son sınıf Dil

Bu aylık okuma konumuz Scottun Rob Roy adlı kitabı olacağından bu üç haftada tamamlanacak. Dördüncü hafta bu kitap hakkında bir etüt yapılacaktır. Bu iş için uygun örneği Digestin kitabının... Sahifesinde bulacaksınız. Bu faaliyetin gayesi kitabın okuyucular tarafından okunmaya değer bir durumda olup olmadığı hakkında bir hüküm vermek içindir. Bunun içinde raporunuzda aşağı yer ayırınız:

1 — Müellifin tam unvanını ve adını yazınız.

2 — Kütüphanesini ve sahife adedini ilâve ediniz. Bu suretle okuyucu kitabı nerede bulacağını ve muhteviyatının ne kadar olduğunu bilmelidir.

3 — Kitapda mühim olarak tesbit ettiğiniz bir vak'a veya hikâyenin ana hatlarını yazınız.

4 — Kitap hakkında düşündüğünüzü ve kitabı sevip sevmediğinizi anlatınız. Ve bu duruma karşı hükmünüzü veriniz.

Bilhassa İngilterede geniş tatbik yeri bulan bu usulün iyi olmıyan yönleri olmakla beraber iyi cepheleri her talebenin kendi işine kuvvetli bağlanmasında, ferdî istidadın dercelerine göre programı tatbik etmesinde ve bilhassa ferde ve ferdiyete veferdin istiklâliyetine değer verişindedir. Modren pedagojideki yeri bu yöndendir.

10 uncu Hicret Asrında Balıkesir:

HİKMET TURHAN DAĞLIOĞLU

Hazinei evrakta mühimme defterlerinde içtimai hayatımıza ait çok önemli vesikalara rastlanır.

Şehirlerimizin husnî ve tarihî durumlarını aydınlatacak bu gibi vesikaları buldukça neşretmek çok faydalı ve çok yerinde bir hareket olacaktır. İçtimai tekâmülün seyrini bu gibi vesikalar bize çok güzel göstermiş olacaktır.

Bu yazılarımızla birlikte 16 ıncı milâdî X neu asrı hicrîye bilhassa Kanunî Sultan Süleyman devrine ait üç vesikayı neşrediyoruz.

Bu vesikalardan ikisi eşkiyalık yapanların tecziyesi daha doğrusu asılması hakkındadır. Ve ikinci vesikada (Sındırgı) adı sarıh olarak görülmektedir ki: Bu bize bazılarının zan ettiği gibi Sındırgının yeni bir yer olmadığını göstermektedir. Üçüncü vesika ise levent taifesine ve bunların esir alım ve satımına dairdir. Elimize geçtikçe bu kabil vesikaları kaynakta neşredeceğiz.

Vesika 1

KARESİ SANCAĞI BEYİ MUSTAFA VE EDREMIT KADISINA HÜKÜMKİ:

Haliyen Biga ve Karesi sancaklarında kuttat tarik ve haramiler zuhur edüp ehli fesat ve şenaat olup Buyurdum ki hükmü şerifim vardıkta tehir etmeyüp nefsinizle zıkr olan sancaklardaki kadıllara varup hırsız ve harami vesair ehli fesat ve şenaattan her kim şekva ederse husamayı beraber edüp şer'ile ve kanunla öldürmeyi lâzım olanlar öldürmek eshabı hukukun hakları alındıktan sonra bihasbeşşer'i kısas lâzım geleni mahallinde kısas edüp sipahi' olup muhtaç arz olanı

hapis edüp kazıyyesini arz eyliyesin . . .

Reayanın tefrikasına sebep olan zaleme hususunda şer'ile lâzım geleni icra edüp istihkaklarına göre cezalarını veresin. Ve arza muhtaç olanı hapsedüp arz eyliyesin. Amma hilâfı şerif kimesneye zulüm ve hayf olunmaktan hazer edesin.

Fi 9 Zuhicce 961

Mühimme defteri No 1 Sayfa 155

Vesika 2

ANADOLU BEYLER BEYİNE HÜKÜMKİ:

Bursa Sancağı beyi ve Edremit kadısı mektup gönderüp Sındırgı caniplerinde sabıka erbabı tımandan olan Hacı bey nice yıllar kuttat tarik olup hırsız yatağı olmağın haliya ele götürölüp töhmeti sabıkası zahir olup vilûyet halkı siyasetine muntazırdır deyu arz itmegin siyaset buyuruldu.

2 - 4 Sefer 968

Mühimme defteri No 4 sayfa 76

Vesika 3

Karesi Beyine hükümkî;

Haliyâ deryada bazı levent fesat üzere olup ağrıboz caniplerinde bazı kura uran reayayı esir edüp kimin anda bey'ey leyüp kimin Anadolu caniplerinde biyetmek üzere olup imdi levent taifesinden esir almak ve anlara mukayyet ve zahir olup izinlendirmek bundan akdem nice defa meni olunmuş idi. Buyurdum ki vusul buldukta bu bapta bizzat mukayyet olup yalılarda vaki olan kasabat ve kura halkına gereği gibi tenbih ve te'kit eyliyesin ki anın gibi levent taifesine esir getirüp bey'ettiklerinde kendülerin tutup ve esirlerin alup

sana ilâm edeler. Ve süddei saadetime bil-
dürüp emrim ne veçhile olur ise amel oluna
Şöyleki badettenbih levent taifesinden
kimesne esir alaveyahut anlara mukayyet
olup azık vereler veyahut gelüp esir bey-
etmek istediklerinde ele götürmiyeler son-
ra malûm oldukta her kim olursa hakkın-
dan gelinmek mukarrerdir. Ana göre mu-
kayyet olup sen dahi hisseti ihtimam edüp ve
anun gibi levent taifesin ele getürmek

babında dakika fevt etmeyüp ve anın gi-
bi tahta livanda levend ile mukabele idüp
esir alır kimesneler var ise her kim ise
deftereyleyüp yazup süddei saadetime bil-
diresin.

2 - 12 Zilkade 967

Bir sureti Mentese beyine

« « Alâiye «

Mühimme defteri No 4 Sayfa 473

Balıkesire Dair Vesikalar Sular

KÂMİL SU

AHMET ÇEŞMESİNE DAİR

Emirilümerail kiram kebirilküberail
fıham zilkedrü velihtiram elmuhtseu bi-
mezidiinayetilmelikilâlâ sabıka beylerbeyi-
sin olup berveçhi arpalık karası sancağına
mütesarrıf olan Osmân dam ikbaluhu ve
kitvetülkuzatovelhükkâm madinilfezaili vel-
kelam mevlana Balıkesri kadısı zidefazluh-
tevkij refii humayun vasil olacak malûm
olaki kuutilârifin... üsküdarî şeyh Mah-
mut kuddise sirrühülaziz halife olup bil-
fiil zaviyetinde camışın olan ifti harulûle-
ma... Şeyh Ahmet zide tekva süddei
saadetime arzuhal sunup nefsi Balıkesride
kendi malile mescit ve zaviyelerine su ge-
tirüp ve iki çeşme bina edüp yirmi sene-
den mütecaviz zikir olunan su çeşmelerin-
de cari iken ahardan bazı kimesneler bir
tarikle mumaiylehin suyuna mani olup dahl
etmekle kadimden cari olduğu üzere icra
ettirilüp bir veçhile kimesneye mani ol-
mamak için emri şerifim verilmek babında
inayet reca etmeyin buyurdumki vusul
buldukta mumaiylehin getürdüğü suyuna
hilâfı şer'i şerif hariçten bir ferdi dahl ve
taarruz ettirmeyüp menü def eyledikten
sonra muhkem tenbih ve tekit eylesesinki
mumaiylehin suyuna bir fert dahl ve ta-
arruz etmeyüp ve mani ve münhezim ol-
mayup kadimj cari olduğu üzere hususu
mezbur için muin olunup emrü ahar irsa-
line muhtaç eyemeyesin şöyle bilesin alâ-
meti şerife itimat edesin. Tahriren Fi :

1042 .

Zikri ati hususun mahallinde tahrir il-
timas olunmağın küttabı mahkemeden mev-
lâna Mehmet efendi elmerhum Ali efendi
irsal olunup oldahi zeyli kitapta muhar-

rerülesami olan müslimîn kutbil ârifin ve
zuhrül vasilinmerhum Üsküdarî eşşeyh
Ahmet efendinin medinei Balıkesiride mer-
hum elhaç Ali camii şerifi divarına mut-
tasıl atşan için fi sebilillâh bina eyledü-
ğü çeşmesi üzerine vurup mahzarı müs-
liminde akdi meclisi şerif eyledüğünde et-
rafında vaki mahallât sakinlerinden Meh-
met efendi ve serdar Mustafa beşe ve el-
hac Ali ibni merhum hacı Mahmut ve el-
hac Abdi elhac Mehmet ve Mehmed ibni
Hasan ve Mustafa bin Ali nam kimesneler
medinei mezburede vaki sahanhisar ma-
hallesi sakinlerinden elhac Mustafa bin
elhac Mehmet mahzarında herbiri üzerine
dava ve takriri kelâm edüb merhumü mü-
şarünileyh eşşeyh Ahmet tarihi kitaptan
kırk beş sene mukaddem kendi malile fi
sebilillâh camii şerif divarına işbu çeşme-
yi bina edüp ilâ yevmina haza mezkürde
cereyan edüp badehu müşarün ileyh Ah-
medin emrile işbu çeşme cereyanından faz-
la ma ile eski kuyumcular nam mahalde
bina olunan çeşmeye cereyan edüb kış
faslı olub suyun kesretj zamanlarında iki-
sine dahi kifayet edüp yaz günleri olup
eyyamı sayfte ancak bir çeşmeye kifayet
etmek ile eski kuyumcularda olan çeşme
cereyandan hâli ve muattal kalur idi hat-
tâ bundan evvel bir defa niza olunup veç-
hi muharrer üzere huccet dahi olunmuş
iken mezbur elhac Mustafa marüzzikri çeş-
menin su yolların tamir etmek ile yedin-
de olan huccete muhalif işbu çeşmenin
kadimî isale olunan hazinesinin üzerinde
olmayub hazinesinin aşağısını delüp suyun
nisfindan ziyadesini alub tamir eyledigü
çeşmeye isale etmek ile bu çeşmeye da-

hi kifayet etmeyüb cereyandan kalmıştır sual olunub tahrir tahrir ve vaz'u kadimi üzere olmağa tenbih olunmak matlubu muzdur dediklerinde gibbessual mezbur hac Mustafa cevabında filhakika işbu çeşmede cereyan eden su ikisine dahi kifayet mülâhazasıle hazinenin aşağısından mimar benim emrim ile delüp isalei ma ettüm lâzım gelürse yine vazıkadimi gibi ettiresüz deyu mezbur hac Mustafanın ikrar ve itirafını mahallinde tahrir edüp badehu meclisi şer'e gelüp vukuu üzere ilâm etmelerile mezbur hac mustafaya merkum mü müşariin ileyh eşşeyh Ahmet efendi zamanında vaz olunan vaz'ı kadim üzere cereyana tenbih birle mahüvelvaki bittaleb ketb olundu tahriren fi evasıtı Şaban sene: 1068

ZAĞNOS PAŞA ÇEŞMELERİ

Hususu Atiyülbeyanı mahallinde şerhle istima, olunması için bu fakir ile Karesi Sancağı mütesellimine hitaben fermanı şerifi cihan muta, varit olup mazmunu münifinde Balıkesri kazasında vaki müteveffa Mehmet bey ve Sütti hatun ve Zağnos Paşa nam vakıfların evkafı nazırı va mürtezikaları Süddei saadetime arzuhal edip vakfı merkumun haliya mütevellisi olan Hatice nam hatun vakfın tamire muhtaç yerlerin tamir etmeyip ve mürtezikanın vazifelerin vermeyüp hilâfı şartı vakıf zikrolunan vakıfların malini bilcümle kendi ekl ve zayi ve telef etmekle vakfın ekseri harap olup gadrolunmağla bunlar dahi malî vakfın muhasebesin şer'le görmek murat eylediklerinde teallül eylediklerin bildirüp ekl ve bel, edip kendü masarısına sarfeylediği malî vakfı vakı için zuhura getirilmek babinde emri şerifim reca etmegin buyurdumki hükmü şerifimle vardıkta ihzarı husama kılıp bir defa mukaddema şer'le görülüp şüpheli olan mevadî iptida mübaşeretinde yerli yerinde

ve müfredat defterlerinde teftiş ve tefahhus edip göresin arzoluunduğu üzere ise olbapta muktazayı şer'i kavimle amel dahi malî vakıftan mezburun zimmetinde zuhur eden cüz'i ve küllî her ne ise badessubut hükmedüp vakf için tahsil eyliyesin ki malî vakfı istikamet üzere hifzedip şer'i şerife ve emrû humayunuma muhalif kimesneye iş ettirmeyesin deyu buyurulmağın imtisalen lilemril'âlî vakfı mezbur mürtezikalardan esseyyit yahya bin esseyyit Mehmet ve Hüseyin efendi ve İbrahim efendi ve Mehmet efendi nam kimesnelerin talebleri Karesi Sancağı mütesellimi olan fahrülakran hacı Hasan ağa mübaşeretile mütevellî yei mezbure Haticenin zevci ve tarafımdan hususu atye vekilî olan miri Mükerrrem Âlişan bey nam kimesneyi meclisi şer'a ihzar ve mahzerimde üzerine dava ve takriri kelâm edip biz Zağnos Paşa vakfının cüzhanı ve tesbihhanı ve nazırı olup vakfın bize tayin eylediği vazifelerimizi ve imaretinden tayin taamlarımızı mütevellî yei mezbure vakfiyyede tayin olduğu üzere virmediginden mada vakfı mezburun camii şadırvanı ve bir kaç yerde vaki çeşmeleri suyu halâ var iken suların kat, ve harap etmekle vakfın vakfiyyesini ihraç edüp vakfiyye mucibince amel ve harap olan yerleri keşif ve tahrir ve muhasebesi görülüp vazifelerimizin aliverilmesi matlubumuzdur dediklerinde zeyli kitapta muharrerülesami olan müslimin ile camii mezkûr şadırvanı ve çeşmeleri harap ve suları münkati, olduğuna keşif ve müşahede olundukta zikrolunan suyun huruç eylediği soğuk Pınar nam mevzie varılıp nazar olundukta mevzii mezburda beğen mabeleğ su olup lâkin hükmü harap tamir olup etmemeleri sebebiyle su cari olmadığı muâyenei müşahede olunduktan sonra vekilî miri mumailleh dahi müddei mezhurunun vazifeleri vermediklerini mukir olmağın zikrolunan

mürtezikanın vazifelerini eda ve şadırvanın ve çeşmelerin sularını kelevvel icraya vekil miri müşarünileyh Âlişan beye tenbih olunduktan sonra medinei mezburede vaki medresatta sakın talibi ilim suhta fukarasından Mehmet bin İsa ve Ahmet bin Abdulkerim ve Mehmet bin Hasan ve Halil ve Mehmet ve Musa nam talibi ilim fukarası vekilî mumailleh Âlişan mahzarında her biri takriri kelâm edüp medinei mezburede vaki Zağnos paşa evkafından olup imarete vakfın fukaraya şart ve tayin eylediği üzere mütevellî yei mezbure taamını tabh ettirmeyüp ancak her fukaraya sabahta ve akşamda otuzar dirhem hubvz verip imareti mezbureye yevmi dört kıyye lahım ile bir şinik hinta virip fukaraya vefa etmemekle vakfın mütevellî yei mezburede mahfuz olan vakfiyei mamülünbihasını ihraç ve badennazar vakfın şart ve tayin eylediği üzere imareti mezburenin taamını tabh ettirilmek matlubu muzdur dediklerinde gibbessual miri mumailleh dahi cevabında suhtavat tarifesi ni imareti mezbureden hattı humayun ile muanven fermanı şerif ile menettirmişimdir deyu hattı humayunu muanven fermanı şerif ibraz edip mefhumu münifinde evkafı mezbure karyelerinin resim ve cürm ve cinayet ve sair badi havası müstekilen vakf içinahzü kabz ve zabt ettirüp min bat miri miran ve miri liva mütesellimleri ve hassı humayunun zabitleri ve voyvoda ve su başı ve sair ehli örf taifesin rüsumu serbestisine dahlettirmeyüp ve bila emrû şerif raayasını devir ve selâmiye ve kaftanbaha ve sair tekâlif şakke talebile rencide ettirmeyip minbat şer'e ve kanuna ve defter ve şartı vakıf ve emri humayunuma muhalif suhta taifesine ve ahardan bir ferde dahlü teaddi ettirmeyesin deyu buyurulmağla defterhanei amiremden derkenarı mucibince amel oluna deyu muanven hattı humayun olmağın

suhtavat fukarası vakfı mezburun umru serbestisine ve imaretine dahl ve teaddi eylemeyüp ancak vakfın fukaraya şart ve tayin eylediği taamı talibi ilim fukarasından olmağla taleb ederiz vakfiyyeyi mütevellî yei mezbure ihraç ve ibraz eylesün vakfiyyede tasrih olunduğuna bizler razı larız dediklerinde vekilî mezbur dahi nice ve nice teallül edip vakfiye İstanbuldadır deyu vakfiyyeyi ihraç etmeyüp beyinlerinde münazeatı kesire vaki olmağla vekil ve miri mumailleh Âlişan bey dahi imareti mezbureye yevmi altışar kıyye lahım ve buçuk kile çorbalık hinta ve dört kıyye pirinç ve her fukaraya sabahta ve akşamda halis hinta dekikından yetmiş beşer dirhem hubuz ve reğaip ve miraç ve kadir ve ramazanı şerifin her cuma gecelerinde kırkar kıyye pirinç ve iki kıyye ruğanı sade ve on ikişer kıyye asel imareti mezburede tabh ettirüp talibi ilme ve sair fukaraya itama teşhhüt ve iltizam etmegin hifzelmakal bu vesika bittalep ketp olundu. Fi: Ramazan. 1099

Kidvetilülemâi velmütehakkikin umdetülfuzulai velmüdekkikin Balıkesri müftüsü venâibi zidefazlühuma tevkij refij humayun vasil olacak malum olaki senki nâipsin orduyu humayunuma mektup gönderip medinei mezburede sakın talebe ulum ve ulema ve süleha ve eimme ve huteba ve ayanı vilayet meclisi şeri şerife varıp yine medinei mezburede vaki müteveffa Zağnos Mehmet paşa bina eylediği camii şerifinin şadırvanı ve bir kaç mahalde vaki çeşmelerinin su yolları harabe müşrif olup vakfın müsaadesi var iken mütevellî yei Hatice namı hatun tamire muhalefet üzere olduğuna iltimaslarile arz eylediği ecilden senki Balıkesri müftüsü mevlânayı mezkürsün hususu merkume mevlâ olup vakfın müsaadesi olduğu mertebe lüzumu olan mahalleri tamir ettirilmek emrim olmuştur buyurdumki hükmü şerifimle vu-

sul buldukta bu bapta sadır olan emrim üzere amel dahi hususu mezbure tamam hakkı adil üzere mukayyet olup göresin camii merkumun şadırvanı ve su yolları harabe müşrif olup tamire muhtaç olmuş ise ve tamire vakıfta müsaade var ise ol bapta muktezayı şer'i kavimle amel edüp dahi vaktin müsaadesi olduğu mertebe lüzumu olan mahalleri marifeti şar'le tamir ettirüp bade şer'i şerife ve emrû hümayunuma muhalif kimesneye iş ettirmeyüp hususu mezbur için tekrar şikâyet olunmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmeti şerife itimat kılasın. Tahriren fi: 1102.

KURT ÇEŞME

Nışanı Şerifi Âlişan Hükmü Oldurki

Medinei Balıkesride vaki eshabı hayrattan merhum Esseyyit Elhac İbrahim alemdar bina eylediği Kurt çeşmesi demekle maruf çeşme evkafının vazifei muayyene ile nazırı olan Salih fevt olup yeri halî ve mahlûl olmağla yerine erbabı istihkaktan sulbî oğlu işbu rafii tevkii refiğşani hakani Mehmet halife her vechile lâayik ve mahal ve mustahik olmağın ciheti mezkûre vazifei muayyenesile müteveffa babası mahlûlünden yedine beratı şerifin verilmek babında yedinde olan müteveffa babası beraet mucibince istidayı inayet etmeğın vechi meşruh üzere sadake edüp bu beraeti humayun saadet makamı verdim ve buyurdum ki badelyevm mezbur Mehmet halife varub, zikr olunan çeşme evkafının müteveffa babası yerine nazırı olup hizmeti iazimesin mer'io ve müddet kıldıktan sonra vazifei muayyenesile mutasarrıf olup vakfının ruhu ve devamı ömrü devletim için duaya müdâvemet göstere olbabta tarafı ahardan ferd manî ve müzahim olmayup asla dahil taarruz kılmayalar şöyle bilip alâmeti şerife itimat kılasın tahriren fişban sene: 1158

TÜRBE ÇEŞMESİ

Medinei Balıkesride Orugazi mahallesinde vaki Türbe çeşmesi demekle maruf Hacı Mehmet çavuş bina eylediği çeşmenin berayi tamir nukudu mevkufiyesi [mevkufesine] yevmi üç akçe vazife ile cümle mahallenin muhtarı tevliyet uhdesinden gelmeğe kadar mütevellî nasbolunan Mehmet Bin Mustafa nam kimesne marifetile ve vakfı mezburun nazırı esseyyit Mehmet efendi hazır olduğu hâlde zeyli defterde maharrerülesami müslimin mahzarlarında muhasebesi görölüp? olan akçesidir berveçhi atizikrolundu. Sevval 26 sene: 1135

SURETİ BERAT

Balıkesride vaki Fatma hatun nam sahibülhayrin müceddeden bina ve ihya eylediği sekiz adet çeşmelerine vakıf ve şart eylediği acem hanı demekle maruf hanın sülüs hissesinin ve bağçesinin ve dükkânlarının bermucebî vakfiyeyi mamul lunbiha nazırı olan işbu rafii tevkii refiğşani hakani Mustafa nam kimesne mutasarrıf olup bi herat olmağla dersaadetinden yedine müceddeden beratı şerifim verilmek recasına inayet taleb etmeğın vaki ise sadaka edip bu beraeti humayunu verdim ve buyurdumki badelyevm merkum Mustafa varıp çeşmei mezbure evkafının kema fil'evvel nazırı olup hizmeti lâzımasın mer'i ve müeddî kıldıktan sonra bermucebî şartı vakıf yevmi bir akçe vazifesile mutasarrıf olup vakfın hayratı ve devamı ömrü devletim için duaya müdâvemet göstere olbabta tarafı ahardan hiç bir ferd manî olmayıp asla dahil ve taarruz kılmayalar şöyle bilip alâmeti şerife itimat kılasın tahriren Fi: 1137

ZAĞNUS PAŞA ÇEŞMELERİ

Emirilümeraıl kiram kebirilküberail fiham zilkadri velihtiram sahibülizzüvel ihtişam elmuhtassü bimezidi inayetil melikil

alâ berveçhi arpalık Karası Sancağı mütasarrıfı . . . Dam İkbali hü ve kıdvetül kuza-teuylhükkâm madinülfazlû velkelâm . Kadısı ve Balıkesri naibi Zide Fazluhu tevkii refii humayun vasil olacak malum olaki Balıkesri kazasında vaki Zağnus Mehmet Paşa vakfının evlâdiye ve meşrutiyet üzere bilfiil beraeti şerifimle mütevellisi olan Elhaç İlyas Zidekadruh süddei saadetime arzuhal edüp vakfı mezburun vakfiyeyi mamulünbihasına mukayyed müsakkafatındanım kazayı mezburde vaki hamam ve şadırvanına kadimüleyyamdandberi cari olan mahsus ve müstakil suyunda aharın bir alâkası yoğuken mukaddema vakfı mezburun mütevellisi olan nam kimesne mezburu mecrayı kadiminden ihraç ve ahar mahalde olan çeşmeler icra ettirüp olveçhile vakıf hamam ve şadırvanı mezburun tadiline bays ve badi ve gadri külli eyledüğün ve bu bapta davasına muvafık Şeyhülislâmdan fetvâ şerifesi olduğun bildirüp fetvayı şerifesi mucibince amel olunup ol su kadimi üzere icra ettirilüp hilâfı şerh ve muğayiri kadmi ahar mahalle icra ile gadrüteaddi ettirilmemek babında emri şerifim reca etmeğın mahallinde şer' ile görölmek emrim olmuş

tur. Buyurdumki hükmü şerifim ile vusul buldukta bu bapta sadır olan emrim üzere amel dahi mukaddema bir def'a şer' ile görölüp fasıl olunmayan hususların tamam hakkı adil üzere mukayyet ve fetvayı şerifeye nazar edüp göresin ol su kadimden mezkûr çeşmelere cari olagelmış olmayup filvaki vakfı mezkûrun hamam ve şadırvanına cari ve müstakil suyu ikân mütevellî sabık ol suyu mecrayı kadimden ihraç ve ahar mahalde olan çeşmelere icra ettirüp gadrüte addi eyledüğü vaki ise olbabta muktezayı şer'i kadim ve fetvayı şerifeye amel edüp dahi badesubut ol su kadimden ne mahalde ve ne vechile cari olagelmış ise kadimi üzere icra ettirüp minbat şer'i şerife ve fetvayı münife ve kadime ve emrû hümayununa muhalif kimesneye iş ettirmeyüd vakfiyede alakası ve mahallî olmayanlara kata karıştırmayup işlemeyüp inat ve muhalledet üzere olanları isim ve resimlerle vakuu ve sıhhatı üzere yazup asitanei saadetime arz ve ilâm eyleyüp hususu mezbur için bir dahi emrin varımlu eylemeyesin şöyle bilesin alâmeti şerife itimat kılasın. Tahriren fi: 1168 .

Köy Gezileri

NURİ DÜNDAR

Sırası düştükçe sizlere «Köy tetkikleri» başlığıyla yazılar sundum. Fakat bu yazılar nihayet köylerimize umumî panoramatik bir bakış mahiyetinde olup münferit bir tetkik kıymetini haiz olamadığı gibi muhit hususiyetleri itibarıyla da bir fikir vermekten uzak bulunuyordu. Köylerimizin tetkiki bakımından ise bittabi bu bir noksanı.

İşte bu seri yazılarımla, bu noksanlığı kısmen telâfi etmeğe çalışacağım. Ve içinde yaşadığım muhitin köylerini okurlarıma mümkün olduğu kadar teşrih edeceğim. Bu mahallî tetkik ve gezi yazılarımla; Edremit ilçesinin 17 köyüne aittir. Bunların içinde garp vilâyetlerimizin en parlak, en ileri, en göğüs kabartıcı köylerini görebileceğimiz gibi; şarkın en iptidai, en geri köylerine de hasret çektiyecek köylerimiz vardır. Aynı kaza ve aynı muhit içinde canlanan bu iki zıt durum tetkik edilme ihtiyacını kendiliğinden ortaya atmaktadır.

İşte bu bakımdan bu gezi ve bu tetkik Türkiye köyleri için kısmen olsun temsil kudretini kazandıracağından dolayı yazıda görülen gayeye bir parça daha yakınlaşmış olunacaktır.

Birinci Gezi :

Yol arkadaşlarımla bir gün evvel haberleşmiş olduğumuz için Edremitten Havrana hareket edecek ilk 9 treninde buluştuk. Bir hafta kadar sürecek olan bu geziye oldukça hazırlıklı iştirak ediyorduk.

Çantalarımız tam yükünü almış vaziyette idi. Bir sürü vagonun önüne takılan küçük lokomotif; bir ispenç horozu gururle geriledi ve akibinde müthiş bir çığlık kopararak katarını sürüklemeye başladı. Dalga, dalga zeytinlik arasından

geçerek 20 dakikada Havrana geldik.

Havran :

Edremitin 10 kilometre şarkında ve Edremit - Balıkesir şosasıyla Balya - Akçay tren hattı üzerinde 1400 haneli mamur bir nahiye merkezidir. 7 zeytinyağ fabrikası, 3 incir ve üzüm imalâthanesi, 2 ilk yatı mektebi mevcut. Büyük bir çarşısı muhteşem bir belediye binasıyla, yeni yapılan elektrik santrali göze çarpıyor. Eczanesi, doktoru var.

Hükûmet binası, çarşı başında nahiye müdürünü makamında ziyaret ettik. Müdür Bay Sedat temiz ve düzgün dekorlu makamında bizleri çok nazik olarak kabul etti. Cevvaliyeti kadar kıymetli bir idareci olduğu muhakkak bulunan müdür; gideceğimiz köyler hakkında etraflı malûmat verdi..

Havrandan atlara binip Balıkesir yoluna düzeldük. Hava bulutlu ve hafif bir rüzgâr yüzümüzü okşuyordu. Bir az gittikten sonra sağ kola bir yol ayrıldı. Yolun kenarında muntazam demir bir istikamet levhasını okuyoruz.

[Küçük dereye gider 35 kilometredir.]

Atların başını çevirdik ve köy yoluna girdik. Kesif zeytinlik arasında aheste aheste ilerlerken hafif bir çilenti başladı. Dizinlere yapıştık. Kırbaçları şaklattık ve yağmurun bu azizliğinden fazla ıslanmağa vakit kalmadan köyün kenarına ulaştık.

Küçük Dere Köyünde:

Küçük bir tepenin kıvrımlı yolunu tırmandıktan sonra heyet odası önünde hayvanlarımızdan indik. İçerden çıkan bir kaç köylü hayvanlarımızı aldılar ve bize de odaya - buyurun ettiler. Bu köy hakkında hiç bir şeye temas etmeden müsadenizle heyet odasını tarif edeyim. Ovaya, denize

nahiyeye ve kazaya hakim bir tepenin üzerinde kurulu bulunan köyün önünde, büyük, modern ve tuğladan yeni inşa edilmiş bir bina. İçinde; meclis, muhtar odası, nikâh dairesi, karyolalı misafir yatakhaneleri, kızma hamamı duşu, koridoru, tuvalet ve lavabosu mevcuttur.

Olaya oturduk. Etrafımızı tetkik ediyorum. Karşıdaki yazıhanede telefon, yazı takımları, köy defteri bir daire intizamile yer tutmuş. Bir köşede güzel, zengin bir ecza dolabı, diğer bir köşede büyük bir Filpis radyo..

Dışarda yağmur sicim çekerken bizde içerde muhtar ve azalarla konuşmağa daldık. Bu konuşmalardan öğrendim ki: «Küçük dere köyü 160 hanedir. Başlıca geçinme vasıtaları zeytindir. Köy namına senevi 800 lira irat getiren zeytin arazileri vardır. Bu heyet odasını iki sene evvel yaptırmışlar. Ahalisi yerlidir. Şimdi yol işleriyle fazla meşgul oluyorlar.» Biz konuşurken kapı açıldı. Üzeri ıslanmış, koltuğu çantalı bir genç içeri girdi. Muhtarın yer verip alâka gösterdiği bu gencin Sıtma mücadelesi seyyar sıhhiye memuru olduğunu öğrendik. Kısa bir istirahatından sonra çalışmağa koyulan bu memur bir taraftan ölüm - doğum vaziyetini tetkik ediyor, diğer taraftan sıtmalılarla alâkalıyor, defterine çizgiler çiziyor ve kutu çıkardığı devlet kininlerini birer birer sayarak muhtara teslim ediyor.

Hava biraz açıldı. Yağmur kesildi. Satalardan beri içerde oturup kasvetli bir hava seyretmekten canımız sıkılmıştı. Muhtarla birlik köyü gezmeğe çıktık.

Heyet odasının yakınında mektep var, içerisi çocukla dolu. Muallimleri Edremitin kıymetli gençlerinden bay Halit.. Çocuklarla pek yakından alâkadar. Bunu muhtardan memnuniyetle dinledik.

Köy içi yollarının bir kısmına kaldırım yapılmış çamurdan kurtarılmış fakat bir

kısmı hemde epeyce çamur içinde. İnsan güçlülkle geçiyor. Bazı evlerin kenarında ahır önlerinde gübre yığını görülüyor. Bu güzel köyde görülmesi arzu edilmeyen bu çirkinliğin devamına niçin müsamaha gösterildiğini munasip bir lisanla soruyorum ve bu halin köyü ne kadar fena gösterdiğini anlatıyorum. Böyle bir köyde nazım vaziyetinde çalışacakların haiz olmaları lâzım gelen kuvvetli enerjiden oldukça lunduğu anlaşılan muhtar «yapılacak edilecek» teranesini tutturdu.

Evlerin yapılış tarzı yükseklik ve pencere bakımından denemezse de, bulunduğu muhitin yüksek ve havadar olması ve üzerlerinin kiremitli bulunması itibarıyla kısmen iskân kabiliyetini haizdir denebilir. Görüşme tarzlarına tamamen Edremit şivesi hakim. Bunda nahiye ve kaza ile olan yakınlık ve irtibatın büyük tesiri vardır..

Geyinmiş şekilleri; caket, pantolon kasket erkekler için umumî kıyafet tarzıdır. Kadınlar ferace ve başlarına ekseriyetle beyaz örtü (Eşarp) giyerler. Akşam köyde kaldık.

Gece; radyoyu açtık. Muhtelif istasyonların müziğini dinledik. Radyonun köylü üzerindeki tesirini muhtardan sordum. «İhtiyar takımları inanmıyor. İçine pilâk koyupta çalıyor» diyorlarmış. Geç vakte kadar devam eden bu ahenkli köy hayatına; yatağımıza ayrılırken nihayet verdik.

Sabahleyin kalktığımız zaman parlak bir güneş pencereden karyolama vurmuştu.. Dışarıda ayak sesleri var. Kalkıp geyindik ve kahve a'tı hazırlattıran heyetle karşılaştık. Bir saat sonra atlarımıza binip köyü terk ederken köylülerin yarattığı bu şah eser önünde cidden iftihar duydum.

Yolumuz zeytinlik arasında şarka doğru uzuyor. İki taraftarlarının sınırların-

daki karantı ve caltılar temizlenmiye temizlenmiye o kadar büyümüşki esasen dar olan köy arası yolları adeta geçilmez bir hal almış. Yüzümüzü, gözümüzü çalı- lardan koruyarak bir buçuk saat kadar yol aldık. Cenuba kıvrılan bir yol bizleri zeytin sahasından ayırıp dik bir dağa müteveccih indirdi « 2 » metroluk bir kal- dırım yoldan dağı tırmanmağa çalışıyoruz.

Artık zeytin sahasını tamamen terk ettik. Şimdi onun yerinde sık durumlu ve nefis kokulu çam ağaçları var. Böylece kâh konuşarak, kâh dinlenerek ve kâh gayretlenerek yarım saat daha yol aldık- tan sonra Edremidin en mürtefi köylerin- den biri olan Kocadağ köyüne vardık.

Kocadağ köyünde:

Dik dağlırla kıvrımlı yamaçlarına kurulmuş olan bu köy tam bir yörük obası manzarasıdır. Evler taş örme, üzer- leri toprak örtü, içerisi basık, karanlık, tek ve küçük pencere (Pencere delik- lerinde cam yerine kapak vardır) Zemin toprak ». Evin yanında üzeri sap ile ör- tülmuş alçak, mahrutı samanlık ve dam- lar. Arkalarında küçücük bahçeler. Köyün içi iniş, yokuş; oraya buraya güb- reler yığılmış.

Heyet odası diye gösterdikleri dar ka- ranlık bir odanın önünde durduğumuz zaman siyah sakallı, çarpık kasketli biri tarafından karşılandık. Köyün imamı imiş. Muhtar yukarıki mahallelere köy katibile birlik salma tahsilâtına çıkmış. Atlardan indik ve odanın önüne atılan bir seccade- ye yaslandık. Edremit ovası bir tabak gibi, yeşil bürüncük güzelliğiyle nazarları- mızın altına serpili. Havran, Edremit, Akçay, deniz ve ova hepsi birer pırlanta gibi güneşin ziyası altında parlıyorlar.

Hocanın bir kenarcığında üfliye püfliye çalı yakarak pişirdiği kahveleri içerken muhtarda kâtiple geldiler. Muhtarın kıya- fetinde görülen, lisanında sezilen düzgün-

lük, onu bu köy adamı olmadığını ilk nazarda ihsas ediyorsada çok geçmeden bu hissimizde aldandığınızı anladık. Muhtarda buralı, fakat köylülerle olan terbiye lisan ve kıyafet ayrılığı onun gördüğü yarım yamalak tahsilin neticesidir.

Muhtarın ikazile buraların en eyi suyu tanıyan - Alibaba, çeşmesinin başına git- ti. Su, sırça parmak kalınlığında akıyor. Fakat hafifliği ve lezzetile iştihar etmiş. Havran nahiyesine buradan her gün tene- kelerle su taşır ve tenekesi 10 kuruşa satılmış. Bu su yüzünden bir kaç aile geçiniyormuş. Manzara burada daha gü- zel; Akçay limanında bir vapur görülüyor. Balıkesir - Edremit şosası zeytinlikler arasında beyaz bir ip gibi kıvrılıp uzanıyor. Denizden buranın yüksekliğini merak et- miştım. Muhtar merakımı şu suretle gider- di.

— (Geçen sene buraya harita zabiti gelmişti. Denizden 450 metre yüksektir. dedi emme; bilmem artık) köyün durumu yaşayışı hakkında muhtardan izahat iste- dik. Bir hoca, bir vaiz gibi ağır ağır ver- diği izahati not ettim. Dıyorki :

— Koca bir dağ dört mahalledir. En güzeli ve en büyüğü aşağı mahalle dinen burasıdır. Hepsinin yekünü çarık çürük yüz haneyi bulur. Diğer gideceğiniz köy- ler gibi koca dağda - Ahmet Refik - (1) tarafından iskân edilmiştir. Buraların iskâ- nını bilen iki ihtiyar kadın vardır. O zamana kadar dedelerimiz aşiret halinde çadır hayatı yaşar ve bu köçebe yazın madra dağlarında, kışın köy ve kasaba kenarlarında konaklarmış. 80 — 90 sene- lik bir mazisi olan bu köylerin sakinleri kılaz aşiretine mensuptur : O bir yüz (Havranın üstü, çamlık, kalabak köyle- ri) gubaştır.

Çul, kilim halı dokuyarak, keçi, koyun yetiştirerek ve kısmende ziraatle uğraş-

« 1 » Ahmet Vefik Paşa

Köy: Folklor Kaynakları:

Kayserinin Muncusu Kamunu..

Öğretmen: NURİ TİMUR

[Yazının üst tarafı Kaynağın 45 inci sayfa- sındadır.]

1 — Ata Sözlari:

- 1 — Yazın ayransız, kışın yorgansız, Ahrette imansız kaymaya.
- 2 — Dış kalaylı içi kalaylı.
- 3 — Bal tutan parmağını yalar.
- 4 — Göl yerinde su eksik olmaz.
- 5 — İsimsinmiyen yerde pazar eğlenmez.
- 6 — Hayvan koklaşarak, insan görüşerek tanışır.
- 7 — Aklım olaydıda kara mayalar senin olaydı.
- 8 — Akılsız başın taban çeker zorunu.
- 9 — Dene deneyi iş olur, Oda bir kaşık aş olur.
- 10 — Tinkır elek Tinkır Tas, Bir kocaya varamaz.
- 11 — Bulamaç kapıya vardım karnım aç.
- 12 — Buldun bir aş yumul düş. Buldun bir iş savuş kaç;
- 13 — Bir elin nesi var. İki elin sesi var.
- 14 — Uyuyan yılanın kuyruğuna basma.
- 15 — Ağrısız başına çaput dolama.
- 16 — Çirkefe taş atma üstene sıçrar.

[Ata sözleri halkın ağzından çıktığı gibi yazılmıştır.]

2 — Halk Türküleri:

KÖPRÜLER TÜRKÜSÜ

Köprüler yaptırdım gelip geçmeye. Çeşmeler yaptırdım suyunu içmeye. Çok ah çektim seni alup kaçmaya.

Al beni beni, sevdiğim seni
Sürmedim safanı nineyin seni

Yüce dağ başında harmanın mı var?
Elinde yazılı fermanın mı var?

Can alıcı gelmiş canım olmaya,
Benim can vermeye dermanım mı var.

Al beni beni sevdiğim seni
Sürmedim safanı niyeyin seni

Karadır kaşların gözlerin elmas?
Gider bu güzellik sandada kalmaz?
Yalvarın yalvarın kimseler almaz.

Al beni al beni sevdiğim seni
Sürmedim safanı nileyim seni.

AMAN YAR TÜRKÜSÜ

Arkası dört teker, düz ovada sap çeker,
Yarı çirkin olanlar, girer çıkar ah çeker.

Aman yar ölüyorum yar
Mendili salla paytunu yolla geliyorum yar.

Gökte yıldız pirece, kalk gidelim bizece
Âle gözlü gül yarım, sabır idelim güzece.

Aman yar ölüyorum yar
Mendili salla paytunu yolla geliyorum yar,

İrihanım sarkarım, açılmaya korkarım.
Yar kapudan girince camuz olsam hakarım

Aman yar yanıyorum yar
Mendili salla arabayı yolla geliyorum yar

Ay gider ayan ayan, düşdüm yollara yayan
Düşüne girmez iken koynuna girdim uyan.

Aman yar ölüyorum yar
Paytunu yolla makineyi yolla geliyorum yar
Ay gider dulunmamı? bana yar bulunmamı?
Bende yarsız ölürsem cenazem kılınmamı.

Aman yar ölüyorum yar
Arabay yolla mendili salla geliyorum yar.
Gökde yıldız meliyor, Aşkın beni deliyor.
Bu aşkın sonu fena, Niçin uykun geliyor:
Aman yar ölüyorum yar.
Makineyi yolla mendili salla geliyorum yar.

[Türk köylüsünün iç duygusunu tamamen içinde taşıyan Bu tarihsel vesikalar Halkın ağzından çıktığı gibi yazılmıştır.]

4 — Halk bilgisinin önemi:

Devrim edebiyatımızın ana kökü halk bilgisi kaynaklarına dayanır. Bu edebiyatın hususiyetlerinden biride: Ana kaynağının halkın özünden almasıdır. Buna «Folklor» deniliyor. «Folklor» İngilizce bir kelimedir «Folk» halk manasına: «lor» da bilgisi demektir. «folklor» halk içinde adetlerin. Değişlerin, türkülerin, öykülerin, inanmaların, hepsini içine alır.

Bunların kökleri çok derin: Tarihi varlığı çok eskidir: Bunların içinde öyle değişler, öyle inanışlar, öyle âdetler vardır ki: Yüzlerce yüz yıldan beri canlı olarak halk içinde doğar, büyür yaşar ve zaman geçtikçe az çok değişmelere uğramakla beraber, Derinleşir ve kök salar öz benliğini muhafaza eder.

Folklor: Bir ulusun öz benliğini ve kültürünün ana kaynaklarını göstermesi itibarıyla çok önemlidir. Folkloru zengin olan uluslar geçmişin en yüksek medeniyetlerini kurmuşlar, kahramanlıklarını yaşamışlar, ideâl ve mefkûreler peşinde yürümüşlerdir. Bu ulusların başında en yükseğini ta eskiden beri biz Türkleri görmekteyiz.

Bugün biz bütün folklorumuzu henüz tamamen bir yere toplamamış olmamıza rağmen yine de dünyanın folkloru en zen-

gin uluslarile boy ölçüşür ve kendimizi üstün görebiliriz.

Folklor araştırmalarımıza henüz 16 17 senedenberi başladığımız halde, yine dünyanın folkloru en zengin olan ulusların arasında sayılırız.

Yer yüzünün en medenî uluslarının bu günkü edebiyatlarında folklorlarından çok faydalandıkları halde, biz gerek divan edebiyatı devrinde ve gerekse Tanzimat ve severti fünün edebiyatları devrinde kendi halk bilgisi kaynaklarımızdan sanki korkulacak bir şeymiş gibi mânalesef pek uzaklaşmış idik halbuki: Bizim edebiyatımızın Ana kaynağı öz kökü hiç şüphesiz folklorlarımızdır: Bu gün yaşayın edebiyatımızın ana köke millî edebiyatınız ve folklorunuzdur. Bunun dışında Bir ehebiyatınız olmadığına bu gün Türk gençliği tamamen kanaat getirmiştir.

Bu gün Türk gençliğe: Yüce dâhimiz Ata Türkün irşadlarile yurdumuzda bir millî ebiyat yaratmak yâındadırlar: Halk evlerimizin dil tarih edebiyat şubeleri. folklor kaynaklarına verdikleri önemle. folklor edebiyatımızın ana kaynakları: birer birer meydana çıkarılıyor: Bu kaynaklarının her yönden diğer ulusların folklorlarına üstün olduğunu görüyoruz bugün yurdumuzun her keşesinde mevcut olan Halk bilgisi kaynaklarımız ince elenüp sık dokunmalıdır. Bunların içinde: On bin senenin kahramanlık hisleri derin kültür varlığı görülmektedir: Masallarınız destanlarınız değişleriniz âdet ve inanışlarınız Başlı başına birer millî edebiyat kaynakları ve folklor malzeminidir.

Yukarıda sunduğumuz parçalar bu ana kaynaktan alınmış bir damla sudur: Bu Kutsal önderin: İdael yolunda yürüyen Türk gencinn ne mutlu

Yağcılar ve Savaştepe Mânileri

Öğretmen: MUSTAFA SALMAN

— I —

Şuğbemizin değerli ve çalışkan üyelerinden öğretmen Mustafa Salman 4 yıldan beri Yağcılar ve Savaştepe nahiyeleri bölgelerinde Halkevimiz adına folklor derlemekle uğraşmaktadır. Mustafa Salman bu folklor malzemesini halkın kendi ağzından dinliyerek, onlarla yaşayarak derlemiş ve şive hususiyetleri, teleffuz şekillerini olduğu gibi zabtetmiştir.

Şuğbemize verilen derlemeler şunlardır:

- 1 — Notalarile beraber «Öz Ses ve Zevk Kaynaklarımız» adında 60 kadar türkü,
 - 2 — 60 kadar «Türkü ve Tekerlemeler»,
 - 3 — 2000 «Yağcılar ve Savaştepe Mânileri»,
 - 4 — 3000 kadar da «Söz Kelimeleri» vardır.
- Bunlardan mânileri burada sıra ile yayın alanına koymağa başlıyoruz.

Avluya bak avluya,
Kızlar gider yaylaya.
Getti benim gençliklerim,
Ben ağlıya ağlıya.

A gemiler gemiler,
İçi dolu demirler.
Akız senin artlarından,
Geçirdiğim ömürler...

Al atının eğeri,
Bin kuruştur değeri.
Gelin senin artlarından,
Parçaladım ciğeri,

Ak koyun kara koyun,
Yazmayı dartin, soyun.
Sen almadın ben varmadım,
Bu işte var bir oyun.

Aç kapıyı gün doğdu,
Ben sandım sabah oldu.
Sen söğledin ben ağladım,
İçerime dert oldu.

Dartin: «örtün»

Ayağında çamırlık,
Omuzunda yağmurluk.
Kızın gönlü var emme,
Anasında gâvurluk.

A neyneyim neyneyim,
Kimilen gönül eyleyin.
Yarım evleniyor,
Ben dünyayı neyleyin.

Ak üzüm tene tene,
Leylekler döne döne.
Heç uykular uyumadım,
Malûmlar olsun sene.

Ak koyunu keserler,
Bacağından asarlar.
Cözel seven oğlanları,
Gazeteye basarlar.

Altın yüsük tel parmak,
Muradım sana sarmak.
Her oğlanın işi degil,
Kazanıpta kız almak.

Abenim allı delmem,
Seni ellere vermem.
Ben buralardan gidersem,
Ya gelirim ya gelmem.

Ay doğar geddiğinden,
İsterim istediğimden.
Öldürseler kesseler,
Vaz geçmem sevdiğimden.

Aşam oldu gün indi,
Pınar başından dindi.
Güzel senin sevilerin,
Çıkamaz yerime sindi.

Arpalar hasıl oldu?
Bizim iş nasıl oldu?
İkimizin sevileri,
Ellere nasip oldu.

Allı yazma başında,
Kalem oynar kaşında.
Benim sevdiğim güzel,
Onüç ondört yaşında.

At olurda tep me mi?
Yar olur da öpme mi?
Yarın öptüğü yerlerde
Kırmızı güller bitme mi?

A cevizim cevizim,
Dalgalsın denizim.
Sevdiğime saramadım,
ondan sarı benizim.

A gargalar gargalar,
Ceviz tali ırgalar.
Şu köyün kızları,
Çifte göbek ırgalar.

Ay doğar dolanmaz mı?
Bene yar bulunmaz mı?
Yar yoluna ölürem,
Namazım kılınmaz mı?

Ak çeşme ben olayım,
Bulanırsam bulanayım.
Verin beni sevdiğime,
Dilenirsem dileneyim.

Arabanın dingili,
Ben istemem zengini.
Olursa sevdiğim olsun,
Allah verir zengini.

A heceler heceler,
Yazı yazan hocalar.
Hiç aklından geçmiyor mu?
Sarıldımız geceler.

Ateşim var külüm yok,
Bülbül olsam dilim yok.
Yarım seni seveli,
Ağlamadık günüm yok.

Alfadı aşlıyalım,
Dibinden taşlıyalım.
Böyle seveda olmaz güzel,
Yeniden başlayalım.

Ata binerim ata,
Dabanca ata ata.
Çürüdü kemiklerim,
Yalnız yata yata.

Ay aydını varamam,
Dile destan olamam.
Ay buluda girince,
Bağlasalar duramam.

Ayağındaki mesler,
Yere vurdukça sesler.
Senin gibi güzeli,
Adam cebinde besler.

Ata furdum kolanı,
Tarlaların olanı,
Bana karşı gâvur dölü,
Yapma böğle yalanı.

[*]A tomarım tomarım,
Dutar seni yanarım.
Yaban arısı gibi,
Kız memene yanarım.

Ata furdum gemini.
At yememiş yemiui
Gelin sene sarmiyorsıya,
Ettim gayri yemini.

Ata vurdum kantarma,
Kantarmayı kurtarma.
Karşılarım geçipte,
Dertlerimi artırma.

Alçak ceviz talleri,
Siva beyaz kolları.
Gelin bene gelceksen,
Bekleyim o yolları.

Ayfan goba tellendi,
Akız memem ellendi,
Başkasına nasıl varın,
Benlen adın dillendi.

Al kınalı elleri,
Yürüdüm geldim yolları.
Ağlaya ağlaya getirdim,
Sevdiğim sekiz yılları.

Açıldı mı gülleri,
Gönlü işen illerin?
Gayri hize yalan oldu,
Söğlenen dudu dillerin.

Aküzüm tene tene,
İşlerim bozuldu gene.
Beni bilen eşler doslar,
Hemen yansınlar bene.

Acı tatlı yediğim,
Çufa benim giydiğim.
Benim gizli dertlerimi,
Sen bilirsin sevdiğim.

« Tomar » kuru ağaç.

Ak üzümün salkımı,
Bir kız aldı aklımı.
O kız benim olmazsa,
Bağışlamam hakkımı.

A keçiler keçiler,
Buradan geçin meciler.
Hiç aklına gelmiyor mu?
Sarıldımız geceler.

Alatım harlip gelir,
Nalları parlip gelir.
Dar sokakda ras geldim,
Sevdiğim ağılip gelir.

A kadiler kediler,
Mırav mırav dediler.
Orta boylu sevdiğimi,
İkirada yidiler.

Ak üzümüm saikımda
Yeşil yaprak altında.
Yarım senin sevilerin,
Can evimin altında.

Ay doğar aydır Allah,
Gün doğar güldür Allah.
Şu gelinin kocasını,
Ecelsiz öldür Allah.

Alçacık dam üstü,*
Yere tabancam düştü.
Dabancamı alırken,
Kızlar başıma üstü.

A gobalok** gobalok,

Çaya vardı obalak.
Benim alacağım kızlar,
İri değil ufalak.

(*) Üstü : Toplaştı

(**) Gobalak : Çalı kobalağı.

(***) Obalak : Islak odun

Altılı otılmıyor,
Bahalı satılmıyor.
Bu geceler pek uzun,
Yahnız yatılmıyor.

Asmalı kuyu derin,
İçtim suları serin.
Oğlanların eylencesi,
Ak sayalı gelin.

Ahendüğün hendüğim,
Kabaralı sendiğim.
Askere yollamacaksan,
Bedel dutam sevdiğim.

Al şabkayı asılsın,

Beyler gibi kasılsın.
Ben söğün sen dinle,
Gazeye basılsın.

Altınının mengineci,
Ucundadır süngücü.
Oğlan seni anan vermiyor,
Ben gitcen öngücü.

At olur dellenme mi?
Yar olur benneme mi?
Kız hünersiz çıkarsa,
Oğlanlar evlenme mi?

Ahnedüğim hendüğim,
Kabaralı sendeğim,
Kendim buralardın emme,
Nerde kaldı sevdiğim?

Aklı giyme tanırlar,
Seni benim sanırlar.
Güzellerden bahtım yok,
Elilerimden alırlar.

Armudu budakladım,
Dallarını sakladım,
Ninesinin yanında,
Kızını kucakladım.

(**) Kasılsın = gururla otursun.

Al geydim alsın diye,
Mor giydim sarsın diye.
Yar üstüne yar sevmedim.
Yar güçük bösün deye.

Arabanın okuna,
Altı barman topuna.
Yarım seni almazdım,
Oldu inat bokuna.

Ayfan goba kelledim,
Kız memeni elldim.
Muratlarım almak değil,
Adlarını dilledim.

Arabayı devirme,
Dünürleri çevirme.
Akız seni almıcan,
Astlarımdan delirme.

At üstünde sendiğim,
Bakıp usanmadığım.
El sözlerine bak ma,
Gene sensin sevdiğim.

Ahendüğim hendüğim,
Kabaralı sendiğim,
Esker oldum gidiyorum,
Bedel verin sevdiğim.

Ay ikimiz ikimiz,
Alabada yükümüz,
Sen oğlan ben kızkan,
Sarılalım ikimiz.

Ata furdum kuskunu,
Gönül bilir dostunu.
Eğil bir yol öpeyim,
Al yanağın üstünü.

Ayfanın kobağına,
Oturdum koyağına.
Oğlan güzel olursa,
Kız gelir ayağına.
(SONU VAR)

ATALAR SÖZÜ

Toplayan: SABUR ŞAHİN

— XIII —

Yiygin atlarda gelir geçer uyuz, uyuz
İtlerde gelir geçer

Yıkılan ağaca palta vuran çok olur
Yılan kemiği yutulmaz.

Yılan küçükken boğulur
Yılanın başını küçükken ezmeli.

Yılan ne kadar eğri gitse deliğine doğ-
ru girer

Yılan sokan uyumışta kâr eden uyu-
mamış.

Yılanın boğazına giren çıkmaz
Yılanın sevmediği ot deliğinin ağzında
biter.

Yılan yıldızını görmeyince ölmez
Yırtıcı kuşun ömrü az olur.

Yılan uyurda düşman uyumaz

Yoğurdu yumruğu ile yer

Yok büyümeyen arık büyür.

Yoktan kopmazda pekten kopar

Yoktan yoğa kopmaz

Yokluğu ne ocak sever ne bucak

Yokluk görmeyince varlığın kadri bi-
nmez

Yolcunun azığını yersen tez gelir.

Yolcuya muhabbet haram

Yolcu yolunda gerek

Yoldaşın eşi ise bağdat yakın olur.

Yoldan çıkmak ayıp değil yola girme-
k ayıp.

Yoldan giden yorulmaz.

Yol güzel yürüyüşle kısılır.

Yol yol ile orman balta ile

Yol yürümekle borç ödemekle tükenir

Yorganına göre ayağını uzat

Yorgun eşiğin çüş canına minnet.

Yorgun öküzün ılık canına minnet

Yorulduğun yere han yapılmaz

Yörük sırtında kurban keser

Yukarıya tükürme yüzüne düşer

Yumağünü taş zannediyor
Yumurtadan çıkmışsın kabuğunu be-
genmezsin

Yumurtlayan tavuk kahırgan olur

Yuvarlanan taş yosun tutmaz

Yüğürük at gibi kuyruk diğemem

Yük altında eşek ağırılmaz

Yükün ağırlığını büyük deveye yükletir-
ler.

Yükü gördümü kaçır topu gördümü
ağzını açar

Yürük at yemini kendi arttırır

Yüz buldu astar ister

Yüzerlik kadar boyu var evini kadar
oyunu var

Yüzüne bakta südünü un

Yüzüne göre vururlar silleyi

Yüzüne söylemeyeceğin lafı arkasın-
dan söyleme.

Yüz yüzden utanır.
(Z)

Zahirenin anbarı sabanın ucundadır.

Zahmet çeken rahat bulur.

Zahmeti çekmeyince rahmet bulunmaz

Zahmetin noktası kalkınca rahmet olur.

Zaman sana uymazsa sen zamana uy

Zarardan korkan kâr edemez

Zararın neresinden dönülürse kârdır

Zaruret ateşden bir gömlektir.

Zaruret kapıdan girince şeriat baca-
dan çıkar.

Zar kırık tezgah bozuk,

Zehirden şifa kahbeden vefa gelmez

Zemheride yoğurt isteyen cebinde bir
inek taşır.

Zemherinin kışından zaman puştunden
sakın,

Zengin arabasını dağdan aşırır yok-
sul düz ovada yolunu şaşırır

Zengin ile deli bildiğini işler
Zengine dokun geç, uğursuzdan sakın
geç.

Zenginin ayıbı fıkaranın hastalığı me-
ydan çıkamaz.
Zenginin sermayesi kasasında, alemin
sermayesi kafasında.

Zeytin ekmek hazır yemek
Zorla güzellik olmaz
Zorla köpek sürüye girmez
Zırva tevil götürmez
Zor oyunu bozar
Zulüm ile abat olanın ahiri berbat
olur.

Zulüm ile yapılan çabuk yıkılır.
Zurnacının karşısında limon yenmez
Zurnada peşrev olmaz ne çıkarsa ba-
htıma.

Züğürtleyen bezirkân eski defterleri
karıştırır.

Züğürtlük demir leblebidir yenmez
ateşten gömlektir giyilmez

Züğürt olup düşünmeden uyuz olup
kâşınmak yeğdir.

Gelir dağlılar,koğar bağlıları

Gülme komşuna gelir başına.

Gelin gibi süzülüyor.

Göz gözü görmez.

Göz görenin gönül sevenin.

Güneş girmeyen yere hekim girer.

Gönül hoş olunca dağ üstü bağ olur.

Gönlün yazı var, kışı var.

Geç olsun güç olmasın.

Gün bu gün saat bu saat.

Gemisini kurtaran kaptandır.

Gökten ne yağmışki yer kabul etmemiş.

Gözden irak olan gönüldende irak olur.

Gülü seven dikenine katlanır.

Gurbette öğünmek hamamda türkü söy-
lemeğe benzer.

Görünen köy kılavuz istemez.

Göz yumulunca kıymeti bilinir.

Galip zebunu kâidedir eylemek telef

Güçlkle başlıyan koloylıkla biter.

Garibe bir selâ n bin altın yerine ge-
çer.

Görelim ayinei devran ne suret gösterir.

Garip kuşun yuvasını allah yapar.

Gül yüzüme güleyim yüzüne.

Geldi koğmağa yaramaz, doğdu boğ-
mağa yaramaz.

Görünüşe aldanma.

Gökten zenbille indi.

Güvenme dostuna, saman doldurur pos-
tuna.

Gelin çiçek her dediği gerçek, kayna-
na yılan her dediği yalan.

(H)

Horoz çok olduğu yerde sabah tez
olur.

Hayırlı dost istiyen, hayırlı olmalı.

Haydan gelir, huya gider.

Haydan olur huydan olur, bu güzellik
soydan olur.

Hem nalına hem mihına.

Hesapsız kasap, ne bıçak bırakır ne
masat.

Horoz öttü şafak attı.

Havada bulut sen onu unut.

Hak söze akan sular durur

Hekimsiz hakimsiz memlekette durma

Hayvan koklaşa koklaşa, insan görüşe
görüşe sevişir

Hazır yemeğe dağlar dayanmaz

Horoz ölür gözü çoplükte kahr

Hay huy ehli dünyaya bitmeden dünya
biter

Hünersiz insan ağaç gibidir

Herkes ektiğini biçer

Her kemalın bir zavalı her zavalın bir
kemali var

Hiddet her fenalığın başıdır.

(Son)

GENÇ YAZILAR!

Yollar

Uzayan yollar..

Gözlerini, kalbi ile beraber yollara bağ-
lıyan anne, bu nereye gittiği belirsiz çiz-
gilerin ucundaki karanlıktan yolcu haber
bekler..

Göz yaşlarını penceresinden yollara akı-
tan genç, yolların ucundan umudun ince
pırıltısını görmek için, her gün canından
bir parça verir.

Binlerce yoksul, serin taşlarında ateşli
başlarını soğutur, ıstıraplarını, en yakın
bir dost gibi ona döker, keder, acı göz
yaşları ile kaldırımlarına ince danteller örür.

Kaç betbaht, günahlarını gidermek için
onun bağrında bir tranvayın, bir otomo-
bilin önüne atılır; bir şeyin temizliyeme-
yeceği suçların kızıl kanlarıyla örterler;
hiç olmazsa görünmesin diye..

Binbir acı sahneye şahit olan
yollar, gece karanlık ruhlara silik bir
teselli, titrek bir ışık, dilsiz bir arkadaşdır.

TURHAL SOYUNGUT

Odun yığınları

Ormandan kesilip gelen odunlar,
Üst üste yığılır tepeler gibi.
Nasıl ki kurbanlık koçlar, koyunlar,
Bunlarda öyledir, incitir kalbi.

Oduncu! Baltanı vurmada düşün,
Kesdiğin her ağaç bir derin yara.
Dağlara çıkmaktan yorulduğun gün,
Taliin olacak her günden kara.

Kış günü ısınır ocak başında;
Kesdiğin odunla, dostun, düşmanın.
Sen ise donarsın bir dağ başında,
Varlığın sarsılır, uyuşur kanın.

Vurma dur! Oduncu şu genç fidana,
Çoğalsın yurdumun yeşil alanı,
Ormanda her ağaç benzer bir cana,
Baltana elverir yerde yatını..

Kökünden kesilen körpe fidanlar,
Üst üste devrilmiş tepeler gibi.
Bir parça düşünün balta vuranları,
Kaç gönül avuttu bunların dibi.

ESİR

Gönlümü pek yaman bir aşka verdim,
Bari ümitlerim sarap olmasa!
Dedim: Her kes gibi bende gülerdim,
Ruhumda duyduğum azap olmasa!..

Hasretin bağrımı ezdikçe ezdi,
Hayalin daima ufkumda gezdi,
Bu kadar yanmazdım, başım dönmezdi,
Aşkın, alev gibi, şarap olmasa!..

Gül için ağlarmış bülbül dediğin,
Gülün kendisidir kâgül dediğin.
Hiç feryat edermi gönül dediğin?
Zülfünün ağında harap olmasa,

HAMDİ GÖKALP

Köyden

Gecenin kara tüller gibi dağılıyor. Güneş
bir genç kız dudaklarındaki pembe tebe-
sümler gibi ..

Karanlıkla beraber sessizlikte eridi.
Horozların sürekli sesleri sabahı müjdeli-
yor. Elleri bakraçlı köy kızları çaya iner-
ken su gibi sesleriyle türkü söylüyorlar.

Gülsüm köyün en güzel kızlarından bi-
ridir. Yüzü kadar güzel bir sesi vardır.
Gülsüm örtünün uçlarını beline ilıştirmiş,
saçlarının örgüleri önüne kaymış, elinde
bakraçları evine dönerken çoban Hasanın
karşıkı sırtta ilerleyen sürüsüne uzun
uzun bakar, Hasanın perde perde sönen
kavalını dinlerdi.

Çobanın kavalı sulara güneşin ilk pem-
beliği düştüğü zaman duyulurdu. O her
zaman köye inen çayın doğduğu vadide
sürüsü ile baş başa dolaşır suya eğilince Gül-
sümün sesini işitir, örgülü başını görür
gibi durdu.

Köyde akşam olurken kara bulutlar san-
ki keder yüklenmiştir. Karanlık halka
halka derinleşirken köy o kadar sessizdir.
Rüzgârın ağaçlar üzerinde dolaşması, dal-
ların tatlı hışırtısı, derenin fısıltılı ninnisi
işte bütün gürültü..

Fakat bu akşam köy bambaşka, köy-
de düşün var. Efelerin gür sesleri akşamın
hüznünü dağıtıyor.

Sanki köy türkülleri, zeybek havaları
birbiri ardınca söyleniyor. Genç kızlar en
yeni elbiselerini giymiş, ipek yazmalar
örtmüş, Gülsümün mesut geleceğini kut-
luluyor.

GURBET

Dalında öten bir bülbül gibiydim,
Ayırdı o gonca gülümü gurbet.
Benki yar başında kâgül gibiydim,
Kırdı ümidimi, gönlümü gurbet.

Şu kara bahtımın, esen yelleri,
Bana reva gördü gurbet elleri...
Yorgunum, hastayım, o gündenberi,
Büktü neyleyeyim, belimi gurbet.

Talim, gayri bana yar etmez;
Sevda hangi kalbi tarumar etmez?
Dökdüğüm göz yaşı ona kâr etmez,
Sormaz kederimi, halimi gurbet.

HAMDİ GÖKALP

Gülsüm yakın köyün en zengin ağa-
sına gelin gidiyor. O akşam Hasan her
zamankinden daha durğundu.

Karşıkı sırttan sürüsüyle inerken Gül-
sümü götüreren arabalar karanlığa karıştı,
kayboldu.

Hasan, şimdi kendini daha yalnız, da-
ha dertli buldu. Onun en sadık dostu ka-
valı hiçkırın nağmelerle kalbinin acılarını
döktü. Gülsüm köyünden ayrılırken inli-
yen kağına gıcirtılarına karışan hiçkırıklar-
la dökdüğü acı göz yaşları kendisi için de
olduğunu bilseydi bu kadar dertli olmazdı.

MUALLÂ AKBIYIK

HALKEVİ FAALİYETLERİ

KONFERANSLAR:

29 - Mayıs: Halkevi başkanı bay Feyzi Sözen tarafından Hoparlörle Milli Mücadelenin başlangıcı senei devriyesi dolayısıyla «İlk Kurşun» Konulu bir konferans verilmiştir. Konferans Halkevi bahçesi, Atatürk parkı ve belediye önü olmak üzere üç yerden binlerce halk tarafından büyük bir alâka ile dinlenmiştir.

21-Mayısta İbni Sinanın 900 ncü yıldönümü münasebetiyle yapılan tören radyo ile Atatürk parkında, Belediye önünde, Halkevi bahçesinde binlerce halka dinlettirilmiştir.

27 - Mayıs: bir spor toplantısı yapılmış ve Bay Vildan Aşir tarafından (Atletizmin faydaları) konulu bir konferans verilmiştir.

Konser: 20 - Mayıs: öğretmen okulu talebelerinden altı kişilik bir gurup tarafından piyano akordiyon, ve kemanla bir konser verilmiş ve hoparlörle şehrin üç yerinde binlerce halka dinlettirilmiştir.

22 - Mayıs: 20 - Mayıstaki konser tekrarlanmıştır.

23 - Mayıs: 20 mayıstaki konser tekrar edilmiştir.

1 - Temmuz: Öğretmen okulu talebeleri tarafından oparlörde bir konser verilmiş ve şehrin üç yerinde binlerce kişi tarafından dinlenmiştir.

9 - Temmuz: 1 - Temmuzdaki konser tekrar edilmiştir.

11 - Temmuz: Muzik kolu tarafından hoparlörle bir konser verilmiş şehrin üç yerinde binlerce halk tarafından dinlenmiştir.

17 - Temmuzda tekrar edilmiştir.

Müsamereler: Hoparlörle bir perdelik Azizlik komedisi temsil edilmiş ve (3000) kişi tarafından dinlenmiştir.

« Yaşayan Ölü » adındaki 3 perdelik piyes temsil edilmiş hoparlörle (3000) kişi tarafından dinlenmiştir.

21 - Temmuzda «Hissei Şayia» adındaki

piyes temsil edilmiş Halkevi salonunu dolduran [500] kişi tarafından gösterit kolu gençleri şiddetle alkışlanmıştır.

22 - Temmuzda «Hissei Şayia» piyesi tekrar edilmiş ve [423] kişi seyretmiştir.

14, 15, 16 temmuz gecelerinde «Yaşayan Ölü» piyesi ile «Azizlik» komedisi temsil edilmiş (1400) kişi tarafından seyredilmiş ve gençlerin muvaffakiyeti alkışlanmıştır.

SİNEMA:

4,5 7 Haziranda sinama gösterilmiştir.
10,11, Haziranda sinama gösterilmiştir.
14,15 Haziranda sinama gösterilmiştir.
Evimiz salonunda

ÇAY VE NİŞAN:

19-Mayıs şerefine Bölge sporcularına [300] kişilik bir çay verilmiştir.

21 - Mayıs: Lise son sınıf talebeleri tarafından öğretmenlerine bir çay verilmiş (93) kişi gelmiştir.

30-Mayısta istiklâlokulu öğretmeni Racia ile öğretmen Şakirin nikâh törenleri yapılmıştır.

12-Haziranda öğretmen Meliha ile öğretmen Ziyânın nişan töreni yapılmıştır.

TARİH GEZİLERİ:

2-Temmuzda Ilıca, Kayapaya
4- » Karakeçili aşireti hakkında tetkik için Kiraz pınara
5-Temmuzda tarihi eserleri tetkik için Konak Pınara

10 Temmuzda Tarihi eserleri tetkik için Kepsüt nahiyesine,

11-Temmuzda Tarihi eserleri tetkik için Biğadiç ve Çağış nahiyesine Dil, Tarih kolu tarafından geziler yapılmıştır.

YARIŞLAR:

30-Mayısta Balıkesir Bandırma şosasında (10) Kilometrelik bir bisiklet teşvik koşusu yapılmıştır.

GÜREŞ:

19-Haziranda teşvik mahiyetinde bir güreş yapılmış ve (24) çift amatör güreşmiştir. (468) Kişi tarafından seyredilmiştir.

Evimizin Neşrettiği

KİTAPLAR

- 1) — Halkevimizin sekiz aylık çalışması
- 2) — Köy kitabı
- 3) — Öz Türkçe adlar.
- 4) — Çepniler,
- 5) — Halk inanmaları,
- 6) — Özel görenek ve inanmalar,
- 7) — Atalar Sözü
- 8) — Bağcılık,
- 9) — Verem,
- 10) — Yusuf Fakih,
- 11) — Yurdum için,
- 12) — Balıkesir Coğrafyası,
- 13) — Konferanslar
- 14) — 17,18 inci asırlarda Balıkesir şehir hayatı,
- 16) — Köylü Ormandan nasıl faydalanır,
- 17) — 19 Mayıs,
- ÇIKMAKTA OLANLAR
- 15) — Vesikalar

Türk Tarih tetkik cem.